

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-08-18

Vår referens

Annika Arkenheim

Utredare

annika.arkenheim@malmo.se

Remiss Justitiedepartementet - Säkerhetsskyddslagen - ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42) STK-2025-827

Sammanfattning

Justitiedepartementet har gett Malmö stad möjlighet att yttra sig över remissen Säkerhetsskyddslagen - ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42).

Regeringen beslutade i oktober 2023 att tillsätta en utredning med uppdrag att föreslå åtgärder för att stärka kontrollen av skyddsvärd verksamhet och öka förmågan att möta förändrade förhållanden som innebär ett hot mot Sveriges säkerhet.

Utredningen föreslår att tillsynsmyndigheterna får utvidgade möjligheter att ingripa vid säkerhetsskyddsavtal där utomstående involveras i den säkerhetskänsliga verksamheten.

Utredningen föreslår att fler uppgifter ska få hämtas vid registerkontroll vid säkerhetsprövning enligt säkerhetsskyddslagen. Utredningen föreslår även att vissa säkerhetsprövningsbeslut som innebär att en person inte har klarat säkerhetsprövningen, ska anmälas till Säkerhetspolisen. Förslaget innebär att uppgifterna kommer att kunna hämtas vid registerkontroll avseende samtliga tre säkerhetsklasser.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Justitiedepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Justitiedepartementet - Säkerhetsskyddslagen - ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42)
- Säkerhetsskyddslagen

- – ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250901 Remiss Justitiedepartementet - Säkerhetsskyddslagen - ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-09-01

Kommunstyrelsen 2025-09-10

Beslutet skickas till

Justitiedepartementet

Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Justitiedepartementet har gett Malmö stad möjlighet att yttra sig över Säkerhetsskyddslagen - ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42), med svarstid den 16 september.

Bakgrund

Regeringen beslutade i oktober 2023 att tillsätta en utredning med uppdrag att föreslå åtgärder för att stärka kontrollen av skyddsvärd verksamhet och öka förmågan att möta förändrade förhållanden som innebär ett hot mot Sveriges säkerhet.

Utredningen fick i uppdrag att:

- föreslå en ordning för hur en statlig myndighet ska kunna ingripa i avtalsförhållanden och andra pågående förfaranden som av säkerhetsskäl behöver avslutas eller på annat sätt förändras,
- analysera förutsättningarna för ett system där enskilda verksamhetsutövare ska kunna få ersättning för kostnader som uppstått på grund av ett statligt ingripande i en avtalsrelation eller annat pågående förfarande,
- föreslå ett system med tvångsåtgärder i säkerhetsskyddslagen som ska kunna tillämpas vid fara i dröjsmål i samband med aktiviteter som kan skada Sveriges säkerhet,
- kartlägga och föreslå vilka register som Säkerhetspolisen bör kunna inhämta uppgifter från vid registerkontroll.

Av direktiven framgår att utredningen särskilt ska beakta skyddet för enskildas personliga integritet och ledtiderna för registerkontroller.

Säkerhetsskyddslagen (2018:585)

Säkerhetsskyddslagen (2018:585) och säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) gäller alla som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. Till det finns även föreskrifter från olika myndigheter, däribland Säkerhetspolisen.

Skyddet för säkerhetskänslig verksamhet, säkerhetsskyddet, skapas genom olika skyddsåtgärder som ska samverka och bilda ett heltäckande skydd för den information eller verksamhet i övrigt som är skyddsvärd. Säkerhetsskyddslagen omfattar verksamheter inom flera olika sektorer och behovet av säkerhetsskyddsåtgärder varierar därmed mellan olika verksamheter. Skyddsbehovet kan också variera över tid inom ramen för en och samma verksamhet. Detta eftersom bedömningen av vad som är av betydelse för Sveriges säkerhet, och därmed är skyddsvärt, kan förändras över tid.

Enligt nu gällande säkerhetsskyddslag ska den som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet bedriva ett kontinuerligt och systematiskt säkerhetsskyddsarbete. Genom en säkerhetsskyddsanalys ska verksamhetsutövaren utreda behovet av säkerhetsskydd. Säkerhetsskyddsanalysen ska uppdateras vid behov, minst vartannat år. Vid behov ska åtgärder vidtas. Verksamhetsutövaren har också en skyldighet att kontrollera säkerhetsskyddet i den egna verksamheten, samt anmäla och rapportera sådant som är av vikt för säkerhetsskyddet.

Utredningen i korthet

Statliga ingripanden i förfaranden som kan vara skadliga för Sveriges säkerhet

Enligt nu gällande säkerhetsskyddslag ska en verksamhetsutövare ingå säkerhetsskyddsavtal inför förfaranden som innebär att utomstående involveras i den säkerhetskänsliga verksamheten. Det finns även bestämmelser om att tillsynsmyndigheterna kan ingripa i pågående förfaranden. Det handlar om ingripanden i efterhand, när ett förfarande redan har inletts.

Utredningen föreslår att möjligheten att ingripa under ett pågående förfarande utvidgas. Förslaget innebär att tillsynsmyndigheterna ges möjlighet att ingripa mot sådana förfaranden som omfattas av bestämmelsen oavsett när förfarandet har inletts och även om förfarandet har inletts innan verksamheten blivit säkerhetskänslig.

Utredningen föreslår även att det ska införas en särskild anmälningsplikt för pågående förfaranden som hade omfattats av 4 kap. säkerhetsskyddslagen om de hade inletts inom ramen för en säkerhetskänslig verksamhet i dag. Underlåtenhet att göra en anmälan till tillsynsmyndigheten föreslås kunna leda till sanktionsavgift.

Ersättning vid statliga ingripanden i pågående förfaranden

Ingripanden under pågående förfaranden med stöd av 4 kap. 12 § säkerhetsskyddslagen

kan innebära inskränkningar i egendomsskyddet och näringsfriheten. Utredningen har undersökt förutsättningarna för om enskilda verksamhetsutövare ska kunna få ersättning för kostnader som uppstått på grund av ett statligt ingripande.

Det finns idag ingen grundlagsstadgad rätt till ersättning vid den typen av inskränkningar. Utgångspunkten i svensk rätt är att inskränkningar i egendomsskyddet som har sin grund i säkerhetsskäl inte medför rätt till ersättning. Utredningen bedömer därför att det inte finns behov av särskilda bestämmelser om ersättning i säkerhetsskyddslagen.

Nya bestämmelser om åtgärder vid fara i dröjsmål

Utredningen anför att det finns ett behov av nya bestämmelser som möjliggör omedelbara åtgärder inom ramen för tillsynsärenden enligt säkerhetsskyddslagen. Utredningen föreslår att tillsynsmyndigheterna ska ges möjlighet att meddela interimistiska förelägganden. Det innebär att föreläggandet meddelas omedelbart och gäller till dess att annat beslutas.

Utredningen föreslår att det införs möjlighet till tvångsåtgärder i säkerhetsskyddslagen. Förslaget innebär att Förvaltningsrätten i Stockholm, efter ansökan från tillsynsmyndigheten, ska kunna besluta om tvångsåtgärder mot en aktör. Tillsynsmyndigheterna föreslås få meddela interimistiska beslut om vissa tvångsåtgärder, om det är fara i dröjsmål. Om tillsynsmyndigheten fattar ett sådant beslut ska myndigheten skyndsamt ansöka om beslutade åtgärder hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Registerkontroll vid säkerhetsprövning enligt säkerhetsskyddslagen

Utredningen föreslår att fler uppgifter ska få hämtas vid registerkontroll. Det innebär att Säkerhetspolisen även ska få hämta uppgifter om utländska domar, uppgifter som behandlas i Skatteverkets och Tullverkets brottsbekämpande verksamheter, uppgifter som behandlas i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, vissa uppgifter som behandlas hos Kriminalvården, uppgifter om omhändertaganden enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer, vissa uppgifter som behandlas hos Migrationsverket samt uppgifter som behandlas i Kronofogdemyndighetens utöknings- och indrivningsverksamhet.

Utredningen föreslår också att uppgifter som behandlas hos Polismyndigheten, som i dag enbart får hämtas vid registerkontroll för säkerhetsklass 1 och 2, ska få hämtas även vid registerkontroll för säkerhetsklass 3, och vid registerkontroll enligt 3 kap. 15 § säkerhetsskyddslagen.

Säkerhetsprövningen enligt säkerhetsskyddslagen är kopplad till en viss anställning eller ett visst deltagande i verksamhet. En person kan därför bli föremål för

säkerhetsprövning hos flera olika aktörer. Den information som har framkommit vid en säkerhetsprövning kan vara av betydelse även vid säkerhetsprövning för ett annat deltagande. Utredningen föreslår därför att vissa säkerhetsprövningsbeslut som innebär att en person inte har klarat säkerhetsprövningen, ska anmälas till Säkerhetspolisen. Förslaget innebär att uppgifterna kommer att kunna hämtas vid registerkontroll avseende samtliga tre säkerhetsklasser.

Konsekvenser av förslagen

Kommuner och regioner som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska redan i dag leva upp till kraven i säkerhetsskyddslagen. Därför bedömer utredningen att förslagen berör den kommunala självstyrelsen på det minst ingripande sätt som är möjligt.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret välkomnar utredningens förslag att fler uppgifter ska inhämtas vid registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen. Insamling och behandling av fler personuppgifter innebär ett intrång i den personliga integriteten, men i det här sammanhanget bedöms det vara en väl avvägd åtgärd.

Förslagen i utredningen skulle kunna medföra en ökad administration för berörda myndigheter. Stadskontoret bedömer att det inte kommer att belasta Malmö stad i orimlig omfattning, då kommuner redan idag ska leva upp till kraven i säkerhetsskyddslagen.

I övrigt har stadskontoret inget att erinra gällande utredningens förslag.

Ansvariga

Pamela Lindqvist Nämndsekreterare

Micael Nord Näringslivsdirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör